

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„OBRRTNI VESTNIK“
izhaja mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu ter
stane celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna št. Din 2.—

Oficijelno glasilo «Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani» in «Splošne zveze
obrnih zadrug v Mariboru» ter slovenskih obrtnih društev v Sloveniji

Uredništvo in upravljalstvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici
podružnici v Ljubljani 10.860

XII. letnik.

V Ljubljani, dne 1. novembra 1929.

Št. 21.

Pomočnik dravskega bana obrnikom.

Gospod dr. Otmar Pirkmayer, pomočnik bana Dravske banovine je poslal Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani na njen pozdravni dopis in čestitke sledeči odgovor:

«Vaše ljubeznjive čestitke in tople pozdravne besede povodom mojega imenovanja za pomočnika bana dravske banovine so me prav razveselile ter se Vam pristočno zahvaljujem za nje. Zlasti me veseli, da morem računati z razumevanjem in podporo Vaše občesne organizacije, ki lahko na isto računa tudi od moje strani. Nič bolj se ne želim kot vzajemno smoteno in vspešno delovanje, da se gospodarsko okrepimo ter ustvarimo predpostavke za zdrav vseobčni napredek. Če bomo složni in medseboj pravični ter razumni, se bo to dalo doseči. Jaz sem pripravljen darovati za to misel vse svoje sile.

Pozdravljam s temi željami vse Vaše članice in v njih včlanjene člane ter ostajem z odličnim spoštovanjem

Beograd, 26. oktobra 1929.

Dr. Pirkmayer s. r.
pomočnik bana dravske banovine.

Slovensko obrtništvo se iskreno veseli, da je naša banovina dobila poleg bana, velezaslužnega gospoda inž. Dušana Serneca, tudi banovega pomočnika, ki je že ob svojem nastopu pokazal toliko razumevanja za njegove potrebe in želje. Obrtništvo izraža iskreno željo, da bi našlo na teh visokih mestih tudi v bodoče polno razumevanje in podporo, to osobito, ker je prospevanje naše banovine še posebno odvisno od napredka in uspevanja obrta.

Naši obrtniki in organizacija zbornic.

Ugledni ljubljanski dnevnik «Jutro» je v svoji gospodarski koloni pred kratkim prinesel članek pod zgorajšnjim naslovom. Z izvajanji pisca tega članka se popolnoma strinjamo.

Slovensko obrtništvo, ki zre danes lahko na najsolidnejše zgrajeno stanovsko organizacijo obrtništva na teritoriju naše države, ki je glede svojega strokovnega napredka gotovo eno najnaprednejših v državi, ki je bilo vedno v najožjih stihih s svojo že skoro 80 let obstoječo zbornico, katere delovanje mu je dobro znano, ima gotovo tudi pravico, da sme imeti svoje lastno preizkušeno mnenje in soodločujoče besede o organizaciji gospodarskih zbornic.

To, kar si hoče en del hrvatskih in prečanskih srbskih stanovskih tovarišev ustvariti v zanatskih komorah kot izključno obrtniških korporacijah, kakor je Zanatska komora v Beogradu, imajo slovenski obrtniki že v svojih dobro organiziranih in solidno delujočih zvezah zadrug v katerih obrtništvo ni včlanjeno samo na papirju, ampak tudi dejansko. Treba je le še, da se z uvedbo obljavnosti članstva pritegnejo vsaj h vzdrževanju teh institucij tudi oni obrtniki, ki se zaradi zastale stanovske zavednosti drže še ob strani.

Zbornica (komora) pa naj bo najvišja gospodarska institucija določene pokrajine, ki reprezentira gospodarstvo kot celoto v vseh važnih gospodarskih vprašanjih, ki naj spravi v sklad interese poedinih gospodarskih panog in izgledi medsebojna nasprotstva. V teh skupnih zbornicah

mora biti zajamčeno obrtništvo paritetno številčno zastopstvo napram trgovini in industriji in avtonomija v posebnem obrtnem odseku. Načelnik obrtnega odseka mora biti avtomatično obenem eden od treh podpredsednikov zbornice.

Slovenski obrtniki vemo, da imamo danes v svoji skupni zbornici paritetno zastopstvo, soodločujočo besedo v predsedstvu in avtonomijo odseka v obrtnih stvareh, vemo, da zbornica prispeva vsako leto okrog 200.000 dinarjev za obrtne nadaljevalne šole, okrog 200.000 dinarjev pa za obrtne pospeševanje, da prireja razne strokovne tečaje za mojstre in za naraščaj, da daje značne prispevke za razne štipendije frekventantom strokovnih šol itd. Mi vemo, da zalaga naša zbornica na svoj račun učne knjige za obrtne nadaljevalne šole, katere mnogim šolam daje brezplačno. Vemo, da zbornica krepko podpira naše strokovne obrtniške organizacije z nasveti in dejanjem, da s polnim razumevanjem sledi našim željam in gospodarskim zahtevam in da ni skoro nobene za obrtništvo važnejše akcije, katere bi ne podvzela zbornica sama ali skupno z obrtniški korporacijami. Mi končno tudi vemo, da ima naša Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, v kateri ima obrtništvo soodločujočo besedo, kot predstavnica gospodarstva kot celote veljavo in vpliv na najmerodajnejših mestih, kakor ga — vsaj pokrajinske — zanatske komore nikdar ne bodo imele.

Dobro se tudi zavedamo, kaka vloga čaka provincijalne obrtne zbornice. To nam dokazuje vzgled obrtništva v Južni Srbiji, ki še danes nima svoje lastne komore, dasi mislimo, da bi mu jo vplivni gospodarji v Beogradu prav lahko izposlovali ter s tem pokazali, da imajo smisel tudi za želje, zahteve in potrebe provincijalnega obrtništva. Njih pa prav nič ne moli dejstvo, da mora danes potovati obrtnik iz Južne Srbije, če se hoče udeležiti seje v Beogradu, več dni tja in več dni nazaj.

Ker hoče slovensko obrtništvo sebi dobro in ker hoče imeti v krogu gospodarjev, osobito pa obrtništva soodločujočo besedo, zato zahteva skupne zbornice. Svojim tovarišem v Srbiji ne vsiljuje skupnih zbornic, hrvatskim tovarišem pa svetuje, naj se ne izgublajo v peticijah, protestih in napadih na skupne zbornice. Ako njihove zbornice ne delajo tako, kakor je treba, naj naredo v njih red, naj zahtevajo in izposlujejo sanacijo, a ne jih razbijati in mesto njih ustvarjati eksperimente, od katerih jih utegne boleti glava.

V naslednjem priobčujemo uvodoma omenjeni članek, ki se glasi:

O vprašanju skupnih ali ločenih zbornic se je med zastopniki jugoslovenskega obrtništva že mnogo razpravljalo. Slovenski obrtniki so se že ponovno in odločno izrekli za skupne zbornice, dočim se med srbijskimi in hrvatskimi obrtniki že dalj časa vrši živahna propaganda za ločene, to je posebne obrtniške zbornice, zlasti v zvezi s projektom novega obrtnega zakona. O tem vprašanju so že ponovno zavzeli stališče, ki gre za tem, da je treba dati gospodarskim stanovom skupne zbornice, ki naj imajo predvsem nalogo zastopati skupne gospodarske interese svojega območja, dočim so za zastopanje posebnih stanovskih interesov najprimernejše obvezne strokovne organizacije, kakor so predvidene v načrtu obrtnega zakona.

Vsi oni, ki se zavzemajo za ločene obrtne in celo gostilničarske, bančne ali rudarske zbornice, ne pojmujejo pravilno nalog, ki jih imajo sploh izvrševati zbornice zlasti pa še pri nas, kjer gospodarstvo ni doseglo one stopnje razvoja kakor v zapadnoevropskih državah in kjer bi organizacija ločenih zbornic prinesla prevsem bremena za uradniški aparat, koristi pa le posameznikom, ki si s

propagando za ločene zbornice hočejo ustvariti udobna službena mesta ali pa odličnejša častna mesta. Pripomniti moramo takoj, da je v Nemčiji, kjer obstojajo posebne obrtniške zbornice (ki pa zastopajo tudi male industrije), opažati živahno gibanje za uvedbo skupnih zbornic, dočim imajo v večini ostalih naprednih evropskih državah obrtniki svoje zastopstvo v skupnih zbornicah. Povsem nerazumljiva pa postaja zahteva po ločenih obrtniških zbornicah tedaj, če predstavniki obrtnikov zahtevajo še obvezne obrtniške zadružne organizacije z zvezami takih organizacij, kajti je eno ali drugo nepotrebno.

Slovenski obrtniki so s tem, da zahtevajo skupne zbornice z avtonomnimi obrtniški odseki, dokazali, da so vprašanje temeljito proučili. Oni so pravilno spoznali, da je bolje reševati eventualne spore med posameznimi gospodarskimi stanovskimi skupinami doma, kakor pa prepuščati rešitev drugim faktorjem, ki ne poznajo dovolj potreb praktičnega življenja. Zato se ne moremo obraniti utisa, da so hrvatski obrtniki v tem vprašanju nasledili živahni propagandi posameznikov. Zavzemanje srbijskih obrtnikov za ločene zbornice, je vsekakor bolj razumljivo, kajti srbijski obrtniki poznajo le sistem ločenih zbornic, ne poznajo pa obrtniških zadružnih ali društvenih organizacij.

Zadnje dni je v zagrebških listih ponovno pričela kampanja za ločene obrtniške zbornice, ki pa ji manjka mnogo stvarnosti. «Novosti» so se celo povspele do trditve, da je danes ves obrtniški stan kraljevine Jugoslavije v tem vprašanju složen in zahteva svoje posebne obrtniške zbornice. To trditev moramo gledati na ponovne sklepe slovenskih obrtniških organizacij odločno zavrniti. Tako ljubljanska kakor mariborska zveza obrtnih zadrug in tudi obe zvezi gostilničarskih zadrug, ki zastopajo 18.000 organiziranih obrtnikov, so se ponovno izjavile za skupne zbornice. Če torej Savez hrvatskih obrtnikov s svojimi 5000 člani zahteva ločene zbornice, s tem še ni rečeno, da to zahteva ves obrtniški stan v naši državi.

Kako enotno in soglasno je v tem pogledu stališče med slovenskimi obrtniki, nam najbolj dokazuje okolnost, da je nedavno na kongresu fotografov v Novem Sadu prišlo skoro do spora, ker so se slovenski fotografi odločno zavzeli za skupne zbornice.

Če hrvatski obrtniki niso zadovoljni s poslovanjem zbornic, naj predvsem poskrbe za to, da se nedostaki odstranijo, pa bodo kmalu spoznali, da imajo v skupnih zbornicah več zaslombe in zaščite kakor v življenja nezmožnih ločenih obrtniških zbornicah.

Pripomniti moramo še, da so hrvatski trgovci že opustili borbo za ločene trgovske zbornice, ker vidijo, da bodo njihovi interesi z uvedbo obveznih gremijalnih organizacij dovolj zaščiteni.

O pritožbah proti odmeri pridobnine.

Davčni odbori so v večini okrajev dovršili svoj posel. Ocene za odmero pridobnine so v splošnem za obrtništvo slabo izpadle, ker kaže, da bodo morali obrtniki plačati v letu 1929. izdatno več nego so plačali v letu 1928. na prejšnji občni pridobnini in morebitni dohodarini. To seveda povzroča med obrtništvom veliko razburjenje in skrb kaj bo, ako bo treba plačati visoke davke, katerih plačila bi šla preko gospodarske moči obrtnikov. Vsled tega se pojavlja med davčnimi obvezanci

splošna želja, da poizkusijo doseči znižanje naloženih plačil potom pritožb. Smatramo zato za umestno, da damo v naslednjem nekoliko pojasnil in navodil.

O odmeri pridobnine dobi vsak davkoplačevalec posebno obvestilo (plačilni nalog). Pritožbo je vložiti v 30 dneh od dne vročitve pismeno ali pa jo je dati v tem roku na zapisnik pri davčni upravi. Vložiti jo je pri oni davčni upravi, ki je izdala obvestilo, proti kateremu je pritožba naperjena. V obeh primerih, to je pri pismeni vložitvi, pa je pritožba zavezana taksi po zakonu o taksah, ki znaša 20 Din. V rok se ne štejejo dnevi prevoza po pošti. Če je poslednji dan roka nedelja ali praznik, ko oblastva ne uradujejo, se podaljša pritožbeni rok do prvega naslednjega delavnika. Rok za vložitev pritožbe zoper odmerjeni davki se sme prekoračiti največ za 15 dni, toda prekoračitev se mora v vsakem posameznem primeru opravičiti s posebno tehtnimi razlogi, katere oceni reklamacijski odbor. Da se vlaganje pritožb olajša, ima davčni zavezanec, odnosno njegov zastopnik ves čas, ko teče 30dnevni rok pravico pregledovati ali prepisovati vse akte, ki se nanašajo na njegovo odmero. Seveda mora za te prepise plačati takso za prepise po tarifni postavki 42. za vsako polovično polo 2 Din, če izvrši prepis sam. Pri tej priliki mu tudi ni prepovedano, vpogledati ali prepisavati izjave prič, mnenja izvedencev in obvestila zaupnika, ne sme pa se mu dovoliti, da bo zvedel za imena zaupnikov.

Vsaka pritožba mora biti utemeljena. Zakon predvideva, da mora vsak davčni zavezanec že v prijavi podrobno izkazati svoje prejeme in izdatke na način, na kakršen mora to storiti samo oni obrtnik, ki v redu vodi svoje poslovne knjige in vsako leto inventira svojo imovino. Pretežna večina davčnih zavezancev-obrtnikov ni mogla izpolniti te dolžnosti, ker nimajo poslovnih knjig, odnosno če jih imajo, jih ne vodijo tako, kakor to določa davčni zakon. Vsled tega se je pretežni večini obrtnikov odmerila pridobnina po svobodnem prepričanju davčnega odbora, ki je moral v vsakem primeru oceniti najprej opravljeni promet, potem vloženo glavnicu in končno možni dohodek. Proti taki oceni je z uspehom možna pritožba samo v tej smeri, da je bila podlaga za oceno prometa, glavnice in možnega dohodka napačna in da se je zbog tega možni dohodek previsoko ocenil in da ni v skladu z ocenjenimi dohodki drugih obrtnikov, ki obratujejo pod bistveno enakimi pogoji in dosegajo približno isti promet in isti čisti dohodek kakor pritožitelj. Pri ocenah, katere je davčni odbor izvršil po svobodnem prepričanju, ako so bili za to dani zakoniti pogoji, ima pritožitelj pravico še dopolnjevati in podkrepljevati prijavo in pritožbo z novimi dokazi in tudi ponuditi in vpogledati svoje poslovne knjige in zapiske, ako jih ima.

Če ima en davčni zavezanec več davčnih objektov (obrtnov) sme vložiti zoper višino vseh teh osnov eno pritožbo samo, če se mu je vročilo za vse obrte samo eno obvestilo. V splošnem velja pravilo, da je vložiti zoper vsako obvestilo posebno pritožbo.

Seveda bi bilo pogrešno, da bi vsakdo vložil pritožbo, temveč je potrebno, da vsak pred vložitvijo resno prevdari, ali je ocena res previsoka in ali res ni v skladu z dejanskimi razmerami. Le oni, ki pride pri tem do prepričanja, da ocena ni v skladu z njegovimi dohodki in da je v primeri z drugimi previsoka, naj vložijo pritožbo, ker ima samo taka pritožba upanje na uspeh. Pritožb, ki so že v naprej obsojene na zavrnitev pač ne kaže vlagati in si s tem povzročati stroške za koleke in neprilike s sestavo.

Ivan Čupak:

Pred novim obrtnim zakonom.

V naslednjem pričujemo zanimiv članek upokojenega glavnega tajnika Saveza hrvatskih obrtnikov v Zagrebu, gospoda Ivana Čupaka. — Pripominjamo pri tej priliki, da je slovensko obrtništvo že ponovno sprejelo resolucije glede novega obrtnega zakona, v katerih je zahtevalo, da se uvede poostren dokaz usposobljenosti, da se neupravičeno obrtovanje s strani šušmarjev ter skrivanje neusposobljenih za razne družbe in zadržuje onemogoči, da se uredi okvirno obrtno nadaljevalno šolstvo in obrtno pospeševanje ter ustanovi za to fond, v katerega bi se stekale obrtne denarne kazni in da se uvede za obrtne zadrage in zveze obrtnih zadrug obligatornost članstva. Obenem se je tudi zavzelo stališče, da

naj se vprašanje zbornice ne uredi z obrtnim zakonom temveč posebej in da je slovensko obrtništvo za skupne zbornice. — Ker je gosp. Čupak eden najagilnejših borcev bratskega hrvatskega obrtništva, so nam njegove besede o novem obrtnem zakonu tembolj dobrodošle in zanimive.

(Uredništvo.)

Doznava se z gotovostjo, da je komisija, ki se bavi z izdelavo načrta novega enotnega obrtnega zakona, pred zaključkom svojega dela. Začetkom bodočega meseca bi imele dobiti zbornice in interesirane organizacije ta zakonski načrt v proučevanje in izjavo. Po 3. oktobru, ko je naša država z znanim zakonom dobila svoje pravo ime Kraljevina Jugoslavija, in ker je razdeljena na devet banovin, se upravičeno pripominja, da je sedaj nastala še nujnejša potreba, da dobimo končno svoj enoten obrtni zakon. V resnici mučno bi bilo delovanje banovin, ako bi morale nekatere delati po kar treh različnih obrtnih zakonih. To bi povzročalo tudi zmedo in cepljenje državljanov pri uporabi obrtnega prava.

Zato je treba pozdravljati stremljenje vlade, ki gre za tem, da se uveljavi nov enotni obrtni zakon. V tem sklepu se vidi resna skrb vlade, da se obrt in trgovina enkrat najdeta na svojem obrtnopravnem zakonskem področju. Naj bo red in zakonitost, brez česar ne more biti dobre uprave, a brez te se ne morejo pravilno razvijati niti te gospodarske panoge. Žalostno je le, da tega niso uvaževale v zadostni meri prejšnje vlade. Človek se more uprav čuditi, da se skozi polnih 10 let ni oziralo tako, kakor bi bilo treba, na mnogoštevilne prošnje, predstavitve in resolucije gospodarskih organizacij in njihovih kongresov. Tako je obrt postal brez svojega temeljnega zakona, dasi so se uveljavljali drugi zakoni in uredbe, ki so nalagali gospodarstvu občutne obveznosti. Toda smatramo, da bi bilo odveč sedaj koga delati krivega.

Novi obrtni zakon pričakujeja z velikim zanimanjem tako trgovina in industrija, a še bolj in z mnogimi nadami na boljšo bodočnost ga pričakuje okrog 200.000 obrtnikov-rokodelcev. Dobro se namreč ve, kako se rešujejo s specialnimi zakoni in uredbami vprašanja in pogodbe bolj trgovinskega in industrijskega značaja. Toda tudi brez tega je zopet znano, kako se interesi industrije in trgovine ozko vežejo s trgovskimi pogodbami, s carinami, s prometom, velikimi dolgoročnimi in sezonskimi krediti ter drugimi mnogimi merami, s katerimi se regulira in vodi naša splošna uvozna in izvozna trgovinska politika. Vsi ti zakoni in mere imajo dalekosežnejši in koristnejši vpliv na trgovino in industrijo, kakor pa ravno na obrtni zakon. Skoro bi se moglo reči, da je za trgovino, osobito za veliko trgovino in za industrijo obrtni zakon samo pravna formalnost, ker se dobro ve, kako si ti dve gospodarski panogi mnogo bolj pomagata z drugimi zakoni.

Vseeno nima in ne more imeti nikdo ničesar proti temu, da se industrija in velika trgovina popnejo na čim večjo stopnjo svoje delavnosti. Vloženi privatni kapitali so produktivni in tako služijo ustvarjanju novih dobrin. Oni istočasno dvigajo tudi delavnost obrta vsake vrste. Moramo biti v resnici danes veseli, da se je z organizacijo najširših gospodarskih slojev povzdignila ona zaveza, ki dobro uvideva to dejstvo. Kajti le na ta način so se mogle odbiti one ostrine, ki so bile nekoč naperjene ravno proti industriji. Tega danes ni več, vsaj ne pri razumnih in naprednih obrtnikih. Vse višje se dviga duh solidarnosti, osobito kadar je govor o delodajalskih interesih, kar bi bilo v toliko slučajih in ob tolikih prilikah preizkušeno tudi z znatnimi uspehi. Nadejamo se, da se bo negoval ta čut solidarnosti tudi nadalje.

Toda interesi so vendarle interesi. Kadar se ti interesi v glavnem priznajo tudi kapitalu in privrednikom, ki se reprezentirajo po tem jakem faktorju, tedaj bi bilo treba tudi s te strani uvaževati interese produktivnih obrtnov. Bilo je v času, ko je kapital, naslanjajoč se na obrtno svobodo, slavil zmago in je smatral, da so velike ribe dobile zopet pravico, da smejo pogoltniti male. Toda danes smo vsi pričje teh časov, tako da moremo pri pridobljenih rezultatih kazati na težke posledice, ki so zadele stare države, ker so v taki meri pospeševale razne sisteme, ki so zopet pogodovali gospodarsko močnejšim elementom. Zato je kesneje prišlo tudi do tega, da so morale mnoge države popraviti svoje zablode z zakonskimi novelami, s katerimi so hotele na novo priznati obrtnikom večje pravice ter jim dati izdatnejšo zaščito.

(Nadaljevanje na 3. strani.)

Kaj je novega?

Dinar je bil tudi v prešlih dveh tednih čvrst. Bila je nazadnje vrednost marke 13:52, švicarskega franka 10:95, avstrijskega šilinga 7:94, dolarja 56:42, češke krone 16:75, lire 29:65 Din. Prejšnji teden se je na ljubljanski borzi kupila vojna škoda za 5 do 6 točk, t. j. za 421 do 422 Din.

Cene usnju so v veletrgovini zaradi padanja cen sirovim kožam nekoliko popustile ter so koncem prošlega tedna znašale za kripone 55 do 60 Din, krajnike 25 do 28 Din, vratove 28 do 32 Din, boks, ki se je izjemoma nekoliko dvignil, 19 do 21 Din kvadrat, kravine pa po 60 do 75 Din kilogram.

Okrožni inšpektorji so bili imenovani s kraljevim ukazom z dne 25. p. m. Za bivšo mariborsko oblast je bil imenovan veliki župan gosp. dr. Franc Schaubach.

Stanovanjski zakon, katerega veljavnost poteka z 31. oktobrom bo podaljšana do 30. aprila 1930., toda z omejitvijo, da bo veljala stanovanjska zaščita samo za eno- in dvosobna stanovanja državnih uradnikov in upokojencev.

V Franciji je nastala vladna kriza, ker je odstopil dosedanji Briandov kabinet, Daladieru, ki je bila poverjena sestava nove vlade, pa se dosedaj še ni posrečilo sestaviti svoje ministrske liste.

Veliko razburjenje avstrijskih vlagateljev so povzročili zadnji kritični dogodilja v avstrijskem banarstvu, tako da je bil naval občinstva na denarne zavode radi dviganja vlog tolik, da se je bilo bati nedoglednih posledic.

Poravnava Slavenske banke, ki je bila že ogrožena vsled nekaterih rekurzov, bo postala v kratkem vendarle pravomočna, ker so rekurenti umaknili svoje pritožbe.

Število zavarovanih članov O. U. Z. D., ki je znašalo v septembru 102.580, od tega moških 71.190, je v oktobru padlo na 101.419, od tega moških članov 70.229.

Novo telefonske zveze so bile izročene prometu 25. oktobra, od teh zveza Šoštanj—Gradec in Zagreb—Ljubljana—Turin.

Finansiranje banke uprave urejuje pravkar objavljena uredba, ki med drugim določa, da pride vse premoženje oblastnih in srezkih samouprav v last banovine in da sestavlja banski proračun ban s svojimi strokovnjaki.

Mezdno gibanje rudarjev Trboveljske premogokopne družbe, ki je izbruhnilo pred kratkim se je po daljših pogajanjih končalo s sporazumom, ki je prinesel rudarjem nekatera izboljšanja.

100letnico obrtovanja je praznovala pred kratkim tvrdka I. Knific, tvornica za žimo v Stražišču pri Kranju, ki se je iz malih početkov razvila v eno najlepših obrtnih podjetij na Gorenjskem.

Novi menični zakon stopi v veljavo 28. novembra t. l.

Podružnica Poštne hranilnice v Ljubljani se je preselila v nove prostore svoje lastne palače na vogalu Aleksandrove ceste pri Narodnem domu.

Organizacija banskih uprav bo izvedena s posebno uredbi, ki izide prihodnje dni in ki bo med drugim določala, da bodo banu ob strani posebni banski sveti iz vseh krogov prebivalstva, ki bodo šteli 20 do 30 članov in ki jih bo imenoval kralj na predlog notranjega ministra, kateremu bo stavil predloge ban.

Naš letošnji izvor lesa v prvih devetih mesecih je znašal na drvih, gradbenem lesu in hrastovih pragovih po vrednosti 1.411,9 milijonov Din, dočim je znašal lani v tej dobi samo 1.138,2 milijonov Din.

Velika razstava narodnih obrtnih izdelkov (domačega obrta) iz cele naše države se bo priredila pod vodstvom soproje našega rotterdamskega konzula v Haagu, kjer bodo razstavljene tudi slovenske čipkarske umetnine.

Naša rudarska produkcija se je v prvem polletju jako dvignila ter je znašala na premogu 2.666.230 ton (Slovenija 1.096.608 ton, na bakrenih rudah 180.932 ton, svinčenih 7587 ton, železnih 181.399 ton, na sirovem cinku 1828 ton).

Število zbornic za trgovino, obrt in industrijo se namerava znižati in prilagoditi okolišem banovin. Izdeluje se načrt zakona o zbornicah, ki bo poleg števila zbornic uredil tudi vprašanje sistema zbornic.

Načrt zakona o kopalščih in zdraviliščih je izdelalo ministrstvo trgovine in industrije ter ga poslalo v izjavo gospodarskim korporacijam.

Akcijo za zaščito vlagateljev so pokrenili bančni krogi v Beogradu ter zahtevajo, da se izdela poseben zakon za zaščito vlagateljev, da se s tem zopet vkupi zaupanje javnosti.

Ti resnični dogodki spadajo v dobo 90 let, ko se je s statistiko v roki moglo dokazati, da obrtna proizvodnja in obrtniški stan napredujejo od leta do leta. Treba pa je vedeti, da je do tega časa preobrazila strojna tehnika one obrte v velike obrte, ki so bili za to sposobni, tedaj pa je prišlo do zastoja. Danes se njena delavnost obrača samo na to, da izpopolnjuje svoje prejšnje iznajdbe. Kar pa je še posebno karakteristično, je to, da vidimo kako se na tržišču mečejo mali in kombinirani stroji kakor tudi mali motorji, izdelani uprav za male in srednje obrte. Med tem pa tudi obrtništvo samo ne miruje. Skozi zadnje decenije stalno išče izhoda: prvič s svojo strokovno usposobljenostjo in nadaljno izobrazbo, drugič s svojo slobodno in gospodarsko organizacijo, tretjič pa s kreditom, kateremu je naša država že dala svojo sankcijo s posebnim zakonom.

Vidi se potemtakem, kako se je obrtništvo samo zavzelo za rešitev svojih problemov in to z velikim razumevanjem za stvar, pa smo zato tudi omenili, kako velike nade polaga v novi obrtni zakon. Obrtniki pričakujejo, da se s tem zakonom končno izpolnijo njihove davne težnje in da tem težnjam ne bodo napredovali predstavniki naših močnih gospodarskih panog temveč, da jih bodo tudi oni podprli, kadar bodo razpravljali o načrtu zakona bodisi ločeno ali skupno.

Ako bodo težnje vsega našega obrtništva pri vseh čitateljih našel pravo razumevanje, potem bomo dobili moderen obrt in z njim močen obrtni stan. Približali se bomo harmoniji gospodarskih interesov in pospešili bomo načela prave demokracije, kar se v ostalem tudi poudarja v teh velikih časih, katere preživljajo danes gotovo vse generacije širokega sveta.

Iz organizacij.

Čevljarški kongres v Beogradu. V nedeljo dne 3. novembra se vrši na inicijativo čevljarških zadrug iz Slovenije v Beogradu kongres čevljarjev iz vse države. Na dnevnem redu so sledeče točke: 1.) Obrtni zakon, 2.) Carinska politika, 3.) Zemaljski savez, 4.) Državne lificacije, 5.) Obučarska izlozba. Referat 3. in 5. točke podajo slovenski delegati. Pod 5. točko se bo razpravljalo v naslednjih zadevah: Redukcija uvoza inozemskih čevljev, da se firmi Bata zabrani nadaljnje otvarjanje trgovin in popravilnic, da se tudi drugim trgovinam prepove sprejemanje popravil, da se carina na uvoz snežnih čevljev in kaloš zviša, da se delo v kaznilnicah omeji le na lastno potrebo, da se pravilnik o državnih nabavah spremeni v toliko, da se da tudi malemu obrtniku možnost, da se udeležijo licitacij, da se tihotapljenje na mejah strožje nadzoruje itd. Tovariši čevljarji! Hočemo braniti in varovati naše pravice. — Čevljarška obrtna zadruga v Mariboru. Načelnik Anton Krajcer s. r.

Kolektivna obrtna zadruga na Bledu opozarja svoje člane na mizarski tečaj za luženje, ki se bo vršil v kratkem na Bledu. Tečaj bo priredila Zbornica za trgovino, obrt in industrijo čim se prijavi zadostno število mojstrov. Kolikor bo dopuščal prostor, se bodo sprejeli tudi pomočniki. — Tečaj bo trajal tri dni (sobota, nedelja in ponedeljek) celodnevno. Poučevalo se bo luženje (pajcanje) raznih vrst lesa na razne barve. Praktične vaje v zvezi s poukom bo vodil prvovrsten strokovnjak. Udeleženci bodo imeli priliko spoznati najmodernejši način luženja, kar je za mizarskega mojstra, ki hoče napredovati ter se s svojim izdelkom uveljaviti proti tuji in tovarniški konkurenci, največje važnosti. — Načelnik Jan s. r.

Tečaj za krojače in krojačice v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti kraljevine Jugoslavije namerava v kratkem prirediti v Ljubljani tečaj za krojače in tečaj za krojačice. Vsi mojstri, mojstrice, pomočniki in pomočnice, ki želijo obiskati navedeni tečaj, naj prijavijo čimprej svojo udeležbo v pisarni Urada za pospeševanje obrti v Ljubljani, Krekov trg št. 10/I. pismo ali ustmeno, kjer dobe vse potrebne informacije.

Razno.

Pozor krojači! Krojaška sekcija «Saveza hrvatskih obrtnika» v Zagrebu sporoča, da začne izdajati svoje strokovno glasilo pod naslovom: «Krojaški Vjesnik», stručno glasilo za krojače i krojačice. Predplačilo za eno leto znaša 60 Din. More pa se plačati naprej za tri mesece. Nakazuje se na: Uredništvo «Krojaški Vjesnik», Zagreb, Tuškanac br. 22. — Priporočamo, da se naši krojaški obrtniki in obrtnice zanimajo za ta list, o katerega vsebini hočemo še poročati, čim ga dobimo.

«Obrtniški koledar za leto 1930.» Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani bo začela začetkom novembra t. l. razpošiljati koledar, ki ga izdaja že več let. Koledar za leto 1930 bo zelo obširen in izpopolnjen ter bo obsegal za vsakega obrtnika zelo zanimivo in predvsem poučno gradivo, statistiko, važne zakone in odredbe, organizacijo, tabele za razne obrtne stroke itd. Razen naročnikom bomo poslali koledar tudi nekaterim drugim zavednim obrtnikom, ki so ga najbrže prezrli naročiti, če in v kolikor bo ostalo še izvodov. Dotične obrtnike prosimo, da se koledarja poslužijo in ne vračajo nazaj. Saj je nabavna cena Din 1350 zelo nizka in se poravnava po položnici, ki bo koledarju priložena. Naročila na koledar še vedno sprejema Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani. Dolžnost vsakega zavednega obrtnika je, da si nabavi «Obrtniški koledar».

Vpisovanje v abiturijentski tečaj na državni trgovski akademiji v Ljubljani se vrši dnevno ob uradnih urah do 31. oktobra. Ako se prijavi dovoljno število slušateljev, prično predavanja dne 4. novembra.

Ustanove za uboge onemogle obrtnike in trgovce, odnosno njih vdove. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1929. za uboge onemogle obrtnike in trgovce, odnosno njihove vdove ustanove po 150 Din. Prošnje naj se pošljejo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 30. novembra 1929. Priloži naj se jim od občinskega in župnijskega urada potrjeno dokazilo, da je prosilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prosilka onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca.

Plesne vaje priredi družabni klub obrtnikov v Ljubljani za bodočo sezono. Pri tej priliki vabimo obrtništvo in njih družine, ki se hočejo teh plesnih vaj udeleževati, da se do 7. novembra t. l. prijavijo pismeno ali ustmeno v pisarni Zveze obrtnih zadrug (Beethovnova ulica št. 10) od 2. do 6. ure popoldne.

Plačevanje uslužbenkega davka v davčnih znamkah. Glede plačevanja uslužbenkega davka opozarjamo interesente na to-le: Dolžni so plačevati uslužbenki davek samo v davčnih znamkah in na noben drug način oni obrtniki, ki zaposlujejo 20 ali manj pomožnih delavcev. Ugodnosti za obrtnike z več kot petimi delavci, da morejo plačati davek četrtletno, so odpravljene. Davčne znamke se morajo nalepiti vsakokrat ob plačilnem dnevu, t. j. ob tednu ali štirinajstdnevno ali mesečno, kakor pač dobiva dotični uslužbenec plačo. Znamke naj se zaenkrat, dokler ni primerneje urejenih knjižic, nalepijo v razpredelek, ki je namenjen za podpis ali zraven podpisa, kjer je prostor.

Regulacija Mure se namerava izvršiti. V ta namen so razpisana gradbena dela z licitacijo za 9. novembra. Skupna proračunana vsota bo znašala 5.052.000 Din. (Gl. današnje «Dobave».)

Avstrijski denar v češkoslovaških bankah. Zadnji čas so bili vloženi v češkoslovaške banke velik zneski denarja iz Avstrije. Ta denar se ni mogel placirati v domovini, ker so domača industrijska podjetja dovolj založena z denarjem. Češkoslovaške banke so sklenile, da placirajo ta denar v inozemstvu.

Koruzni kartel, ki naj bi preprečil nadaljnje padanje cen koruzi, se namerava ustanoviti med poljedelskimi interesenti Jugoslavije, Madžarske in Rumunije.

Zakonski načrt o gospodarskih zadrugah. V početku novembra se bo v Beogradu vršila konferenca predstavnikov vseh zadrugnih organizacij v naši državi, ki bo razpravljala o načrtu zakona o gospodarskih zadrugah.

Ustanovitev tekstilne tvornice v Celju. Te dni je bila v trgovinski register vpisana tvrdka «Celjska tekstilna tovarna Bergmann in drug», ki bo zgradila v Celju veliko tvornico bombažnih tkanin.

Vprašanje železniške zveze Sušak—Martinščica. V Soboto je v Beograd dopotovala s Sušaka deputacija pod vodstvom župana g. Ružiča, ki je skupaj s predsednikom in generalnim tajnikom zagrebške Zbornice za trgovino, obrt in industrijo dr. Vrbaničem in dr. Cuvajem posetila prometnega ministra v zadevi izgraditve železniške proge Sušak—Martinščica. Projekt za to progo je že izdelan in bi gradbeni stroški znašali okrog 15 milijonov dinarjev.

Uprava Zanatske banke, kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, a. d. v Beogradu

poziva delničarje na enajsto vplačilo delnic za tromesečje oktober, november in december 1929., ki se mora izvršiti v mesecu oktobru. Podaljšanje je dovoljeno samo za 15 dni, to je do 15. novembra 1929.

Onim delničarjem, ki ne bodo pravočasno vplačali odpadajoči znesek (à Din 10⁰⁰ — za delnico), bo uprava delnice razveljavila v smislu čl. 12. bančnih pravil.

Vplačila se polagajo pri blagajni Zanatske banke kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev a. d.

centrali v Beogradu, Skopljska ulica 7. ali pa s poštnimi položnicami, oziroma poštnimi nakaznicami.

Dobave.

Direkcija državnih železnic, gradbeni oddelek v Ljubljani sprejema do dne 25. oktobra t. l. ponudbe glede oddaje del za napravo nove postavljalnice na postaji Rakek. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. novembra t. l. ponudbe glede dobave 3000 komadov brezovih metelj. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 4. novembra t. l. ponudbe glede dobave 200 stotov žganega apna; do 18. novembra t. l. pa glede dobave 20 okretnih vozičkov. — Direkcija državnih železnic, gradbeni oddelek v Ljubljani sprejema do 5. novembra t. l. ponudbe glede oddaje popravila strehe perona na postaji Jesenice. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku.) — Tehnična sekcija v Mariboru razpisuje za prevzem in izvršitev zgradb na reki Muri. Prvo javno pismo ofertno licitacijo na dan 16. novembra t. l. ob 11. uri pri tehnični sekciji v Mariboru. Istotam kakor tudi pri Gradbeni direkciji v Ljubljani se lahko vpogledajo med uradnimi urami potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. novembra t. l. ponudbe glede dobave vil za gramoz in kos. — Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 7. novembra t. l. ponudbe glede dobave 500 kg ležiščne bombaževine in 500 kg prediva. — Direkcija državnega rudnika

Obrtnikom

se priporočam pri nakupovanju vseh vrst barv, firneža, lakov, steklarskega kleja, čopičev in vseh drugih potreščin za te stroke.

IVAN JANČAR, Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 4.

AVGUST AGNOLA

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletne opreme za gostilne, restavracije, hotela, kavarne in bare

Luksuzni predmeti.

Stavbno in umetno steklarstvo.

Telefon 2478

LJUBLJANA

Telefon 2478

Dunajska cesta 10

PRIPOROČAMO

KOLINSKO

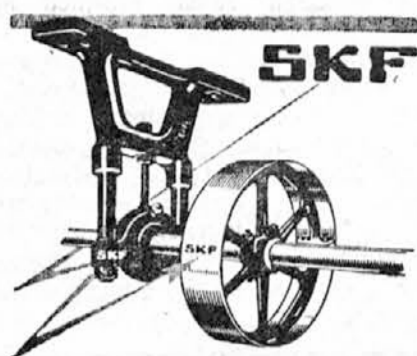
CIKORIJO

Domači izvrstni izdelek.

L. Mikuš
tvarilca dežnikov

Ljubljana
Mesni trg 25
Ustanovljeno 1889.

Skrbno izdelovanje!
Največji izbor!
Najnižje cene!
Preobleke!
Popravila!

KROGLICNA LEŽIŠČA in
dvodelne **JERMENICE**,
to so priznane najboljše
švedski izdelki, lahko
vedno dobite iz tovar-
niške zaloge pri tvrdki

Schneider & Verovšek
trgovina z železnino in stroji
Ljubljana
Dunajska cesta št. 16.

ELEKTROINDUSTRIJA

BERGODAC & Co.
d. z o. z.
LJUBLJANA
Šelenburgova ulica št. 6.

Največja izbira splošnega elektro-instalacijskega ma-
teriala, žarnic, svetilk, elektro-aparatur in strojev.
Sortiran **RADIO-oddelek.**

DRUŠTVO ZA ELEKTROTEHNIKU I FABRIKA KABELA, D. D., ZAGREB

Izdeluje izolirane žice s
„KODEX“-VDE označno nitko,
prostovodne in strelvodne vrvi,
predpisane izolirne cevi in vse pritikline.

Zastopstvo za Slovenijo:

Evgen Tuječ, LJUBLJANA, Smoletova ulica 3

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo
poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega
do najfinejšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk
šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika.

Ceniki franko. Prodaja na obroke.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
LJUBLJANA, Karlovška cesta 4.

OBRTNA BANKA

v Ljubljani

Centrala: Kongresni trg 4. Podružnica: Ljutomer
Telefon št. 2508 Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in in-
dustrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.
Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše,
vezane vloge po dogovoru primerno više.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

DOVOLJUJE POSOJILA NA MENICE IN KREDITE

V TEKOČEM RAČUNU VSEM KREDITA

ZMOŽNIM OSEBAM IN TVRDKAM

Dobro znana gostilna

Pri „Tratniku“
Sv. Petra cesta 25
v Ljubljani

toči izborna pristna dalmatinska vina. Mrzla in gorka jedila.
Vsak teden trikrat morske ribe in bakala (Stockfisch), pri-
rejene na dalmatinski način.

Lastnik: A. Sumara.

Ph. Mr. R. Sušnik
Lekarna pri „Zlatem jelenu“

Moderno urejena lekarna, zaloga vseh domačih in tujih
zdravilnih sredstev, mineralnih voda, obvezil, kirurških
in toaletnih predmetov. Zdravniške ordinacije se izvršujejo
točno po predpisih. Obilastveno koncesionirana oddaja
strupov. Poštne pošiljave obratno.

LJUBLJANA, Marijin trg
Telefon št. 2115.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem posloju)

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

***

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih pa-
pirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in ino-
zemstvo, safe-deposits itd. itd.